

Na osnovu člana 74 st. 1 i 5 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG“, br. 40/10, 6/13, 70/17 i 125/23) Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 31.05.2024. godine, donio je

POVELJU INTERNE REVIZIJE

1. Predmet

Ovom poveljom definišu se svrha, ovlašćenja i odgovornosti interne revizije i glavnog internog revizora.

2. Upotreba rodno osjetljivog jezika

Izrazi koji se u ovoj povelji koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

3. Svrha i Misija interne revizije

Svrha Interne revizije je da vršenjem stalnog i cjelovitog nadzora nad poslovanjem Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) pruži nezavisno, objektivno i razumno uvjeravanje i savjetodavne aktivnosti radi dodavanja vrijednosti i unapređenja poslovanja Centralne banke.

Misija Interne revizije je da unapređuje i štiti vrijednosti Centralne banke putem obezbjeđenja objektivnog uvjeravanja, savjeta i uvida zasnovanih na riziku.

4. Nezavisnost i objektivnost

Interna revizija je nezavisna u svom radu, što naročito obuhvata određivanje učestalosti i predmeta aktivnosti interne revizije, ciljeva i obuhvata interne revizije, postupka i metoda rada i izvještavanja o rezultatima interne revizije.

Nezavisnost interne revizija se osigurava na sljedeći način:

- interna revizija je funkcionalno nezavisna i organizaciono odvojena od drugih organizacionih jedinica u Centralnoj banci;
- glavni interni revizor direktno je odgovoran guverneru (linija administrativnog izvještavanja), kao i Odboru za reviziju i Savjetu Centralne banke (linija funkcionalnog izvještavanja);
- glavni interni revizor i interni revizori nemaju ovlašćenja, niti su odgovorni za aktivnosti koje su predmet revizije i glavni interni revizor i interni revizori moraju izbjegavati konflikt interesa u obavljanju svog posla.

Aktivnost interne revizije mora biti slobodna od uticaja drugih lica prilikom određivanja obuhvata revizije, izvršenja posla revizije i izvještavanja o rezultatima interne revizije.

Glavni interni revizor potvrđuje organizacionu nezavisnost godišnje u izvještaju o radu interne revizije Odboru za reviziju i Savjetu Centralne banke.

Interna revizija predstavlja treću liniju odbrane u okviru upravljanja u Centralnoj banci.

Operativno rukovodstvo koje je odgovorno za uspostavljanje sistema internih kontrola predstavlja prvu liniju odbrane. Upravljanje rizicima, kontrole, funkcije usklađenosti i kontrolinga uspostavljene u Centralnoj banci predstavljaju drugu liniju odbrane.

5. Stručnost i dužna profesionalna pažnja

Interna revizija obavlja se u skladu sa zakonom, obaveznim elementima Međunarodnog okvira profesionalne prakse interne revizije koje je izdao Institut internih revizora (*The Institute of Internal Auditors, The IIA Global*) uključujući Osnovne principe za profesionalnu praksu interne revizije, Etički kodeks, Standarde i definiciju, aktom o unutrašnjoj organizaciji poslovanja Centralne banke, Pravilnikom o internoj reviziji Centralne banke i ovom poveljom.

Glavni interni revizor obavlja posao stručno uz dužnu profesionalnu pažnju i stara se da zaposleni u internoj reviziji posjeduju i održavaju vještine i znanja potrebna za obavljanje dužnosti.

Interni revizori moraju da posjeduju znanje, vještine i druge sposobnosti potrebne za obavljanje poslova interne revizije i imaju pravo i obavezu da se usavršavaju radi unapređenja svojih znanja i sposobnosti.

6. Ovlašćenja Interne revizije

Interna revizija ovlašćena je da obavlja reviziju sistema, poslovnih procesa, projekata i aktivnosti u Centralnoj banci.

Interna revizija ima pravo na neograničen i slobodan pristup svim zaposlenima, podacima, informacijama, dokumentima, imovini i aplikacijama Centralne banke koji su joj potrebni za obavljanje revizije i drugih poslova iz svog djelokruga.

Interna revizija može, po potrebi, koristiti pomoć, podršku i saradnju od strane zaposlenih u organizacionoj jedinici u kojoj se vrši revizija, zaposlenih iz drugih organizacionih jedinica, a može predložiti guverneru angažovanje stručnjaka čija su posebna znanja i vještine potrebne u postupku obavljanja revizije.

7. Odgovornost

Interna revizija odgovorna je za profesionalno i stručno obavljanje svojih poslova.

Glavni interni revizor:

- priprema predlog strateškog plana interne revizije i godišnjeg plana interne revizije;
- prati promjene u poslovanju Centralne banke, rizicima, operacijama, programima, sistemima i kontrolama i po potrebi, inicira izmjene godišnjeg plana;
- obezbjeđuje da se planirane aktivnosti iz godišnjeg plana izvrše (aktivnosti uvjeravanja i savjetodavne aktivnosti), uključujući i postavljene ciljeve i obuhvat;
- odobrava radni program revizije;
- odobrava i potpisuje Izvještaj revizije i stara se da se rezultati interne revizije sa zaključcima, nalazima i preporukama dostave stranama na koje se preporuke odnose;
- izvještava guvernera, Odbor za reviziju i Savjet Centralne banke u slučaju nedostatka resursa potrebnih za obavljanje revizije;
- izvještava guvernera, Odbor za reviziju i Savjet Centralne banke o svakoj značajnoj promjeni u realizaciji plana interne revizije;
- podnosi izvještaje o radu sa posebnim naglaskom na kritična ili visoko rizična pitanja koja su identifikovana i kojima treba hitna pažnja;
- prati implementaciju preporuka Interne revizije i periodično izvještava guvernera i Odbor za reviziju o aktivnostima, odnosno preporukama koje nijesu implementirane u utvrđenim rokovima i na način utvrđen akcionim planom za njihovu implementaciju;
- stara se da zaposleni u Internoj reviziji kolektivno posjeduju ili stiču znanja, vještine i druge sposobnosti koje su potrebne radi izvršavanja poslova Interne revizije u skladu sa ovim pravilnikom;
- razvija program obezbjeđenja i unaprjeđenja kvaliteta rada Interne revizije i prati njenu efikasnost;
- osigurava da su principi integriteta, objektivnosti, povjerljivosti i stručnosti primijenjeni i podržavani;
- pribavlja stručno mišljenje i pomoć ukoliko interni revizori nemaju znanje, vještine ili druge sposobnosti potrebne za obavljanje cjelokupnog postupka revizije ili njegovog dijela;
- uspostavlja procedure kojima se usmjerava funkcionisanje Interne revizije;
- osigurava usaglašenost interne revizije sa standardima.

8. Obuhvat i predmet interne revizije

Obuhvat revizije uključuje prikupljanje i objektivno ispitivanje dokaza radi obezbjeđivanja nezavisne ocjene o adekvatnosti, efikasnosti i efektivnosti procesa upravljanja, upravljanja rizicima i kontrola.

Predmet revizije mogu biti sistemi, poslovni procesi, projekti i aktivnosti koji se obavljaju i/ili se uvode u Centralnoj banci, kao i način njihovog organizovanja.

Interna revizija može da obavlja savjetodavne aktivnosti radi sagledavanja adekvatnosti i mogućnosti unapređenja sistema internih kontrola i efikasnosti i efektivnosti poslovnih procesa.

9. Odnos sa Odborom za reviziju

Efektivnost i efikasnost rada interne revizije nadgleda Odbor za reviziju u skladu sa zakonom i propisom kojim se uređuje rad Odbora za reviziju.

10. Program obezbjeđenja i unaprijeđenja kvaliteta

Interna revizija se kontinuirano stara o unapređenju kvaliteta svog rada.

Glavni interni revizor priprema i ažurira Program obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta rada Interne revizije, koji obuhvata sve aspekte rada Interne revizije i uključuje procjenu efektivnosti i efikasnosti interne revizije, kao i identifikuju mogućnosti za njeno unaprijeđenje.

11. Potpisivanje Povelje i stupanje na snagu

Ovu povelju potpisuju guvernerka kao predsjedavajuća sjednicama Savjeta Centralne banke Crne Gore i glavna interna revizorka.

Ova povelja stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli i intranet-u Centralne banke Crne Gore.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

Glavna interna revizorka

Ana Krsmanović

PREDSJEDAVAJUĆA

GUVERNERKA

dr Irena Radović

O.br. 0101-4288-06/2024
Podgorica, 31.05.2024. godine